kambio

portabos independiente antijano

in dit september-nummer:

NO PUEDE SER ANTI-COMUNISTA
NI COMO COLOMBIANO
NI COMO SOCIOLOGO
NI COMO SACERDOTE

Camilio Torres

anja 3, número 5 september 1967

kambio

portabos independiente antijano independiente antijano independiente antijano

redakshon: h. arends, h. hollander, antijas; m. de castro, tilburg; e. n. kleinmoedig, a. moen, amsterdam; r. pieters, delft; c. romney, leiden; j. eustatia, f. oduber, g. maduro, nijmegen

kambio ta sali kada seis siman; supskrishon ta monta f. 5.— pa anja. eksemplarnan di kambio ta ser bendí pa f. 0.75 kada uno na librerianan antijano. pa tur otro informashon: tel. 23434-36091-35816.
imprenta: otto h. zalm.

kontenido:

direkshon
na hulanda: e. n. kleinmoedig, johan huizingalaan 340, amsterdam
na antijas: kambio postbus 751 curaçao.
número di giro:
na hulanda: no 699830 na nomber di e. n. kleinmoedig
na corsow: no 238200 na nomber di kambio.

Gangsters go home

DE NOODZAAK VAN GARANTIES TEGEN EEN BLOEIEND GANGSTERDOM OP ONZE EILANDEN

In de VS is Procureur generaal Jim Garrison nog steeds bezig met een griezelig geheimzinnig onderzoek. Het schijnt dat hij steekhoudende bewijzen heeft gevonden die zouden aantonen dat de moord op President Kennedy niet door één man is beraamd en gepleegd, zoals tot nu toe beweerd wordt, maar dat er sprake was van een komplot van minstens drie man.

Hoewel de verslagen die tot nu toe gepubliceerd zijn een chaos van tegenspraken en verwarring vormen, is er één punt dat blijkbaar vaststaat in deze z.g. „Affaire New Orleans", n.l. dat de samenzwering gesmeed is door een groepje Amerikanen, verwoede bestrijders van het „Communisme', die nauwe kontakten onderhielden met anti-Castro-groeperingen in de Verenigde Staten. Verder schijnt de hele samenzwering te zijn gefinancierd en van wapens voorzien door Amerikaanse gangsters die belangen hadden op Cuba en dus uiteraard anti-Castro zijn.

President Kennedy nu, zou pogingen ondernomen hebben om de betrekkingen met Cuba te normaliseren in plaats van toe te geven aan de druk die op hem werd uitgeoefend om eindelijk eens korte metten te maken met Fidel, wat de aanleiding zou zijn geweest tot zijn dood.

Een aannemelijk verhaal voor degene die op de hoogte is van de kwalijke praktijken die op Cuba hoogtij vierden en de grote dollarstroom die hiermee gemoeid was, vóórdat Fidel Castro aan de macht kwam.

Habana, de vrolijke toeristenstad, telde honderden bordelen voor 12- en 14-jarige dochters van armen uit de „bohíos", een net van speelhuizen die millioenen dollars opbracht voor gangsters uit Chicago, New York en Los Angeles. Een bloeiende toeristenindustrie die tot volle tevredenheid van de corrupte Batista-regering en de gangster-eigenaars draaide, zodat de hoofdstad en voornamelijk de vrouwen van Cuba tot in de verste uithoeken van Noord, Midden en Zuidamerika „geprezen" werden.

Onnodig te zeggen dat de Cubaanse bevolking zelf er niet op vooruitging. Ondanks het bloeiende „investeringsklimaat", de „vrijheid' en de „demokratie" die er heersten en de enorme winsten die er werden gemaakt.

Aan dit staaltje van „free enterprise" kwam een einde toen Fidel aan de macht kwam. Er kwam een abrupt einde aan het lucratief en gerieflijk bestaan van de Amerikaanse gangsters en corrupte Batista-fans. De eersten werden het land uitgezet en de laatsten werden een kopje kleiner gemaakt.

Waartoe de onteigende en het land uitgesmeten „buitenlandse investeerders" in staat zijn, indien iemand weigert „to play ball", schijnt nu door Jim Garrison te worden aangetoond. Zonder blikken of blozen worden de gruwelijkste plannen beraamd teneinde de onderbroken dollarstroom te herstellen. Hun invloed alsook hun toorn wordt tot in de hoogste regionen gevoeld.

Het verwondert ons danook geenszins dat Garrison geweldige tegenwerking ondervindt en wij zijn ervan overtuigd dat het lang zal duren voordat deze affaire op bevredigende wijze wordt opgelost.

Het zal intussen duidelijk zijn dat degene die zich blindstaart op de stimulans die gegeven wordt aan de toeristenindustrie door deze „buitenlandse investeerders" in huis te halen, de gemeenschap aan grote gevaren blootstelt.

Een overheid die zich geplaatst ziet voor een ernstige economische teruggang en zich vastklampt aan het toerisme als alleenzaligmakend en derhalve het bouwen van hotels, casino's e.d. stimuleert, dient zich terdege te realiseren wát de konsekwenties kunnen zijn en van te voren garanties te scheppen om de gemeenschap te vrijwaren voor de mogelijke excessen die inherent zijn aan een bloeiend toerisme: gangsterdom, toenemende prostitutie, corruptie, speelzucht, diskriminatie enz. enz.

Het is evident dat onze Antillen zich momenteel in het beginstadium van een dergelijke ontwikkeling van de toeristenindustrie bevinden. Op grote schaal worden er hotels gebouwd (vnl. door Amerikanen), de gambling-rooms breiden zich langzaam maar zeker uit en de, reeds beperkte, rekreatie-gebieden dreigen door beperking van de toegang, verder te verminderen.

Bovendien doen hardnekkige geruchten de ronde dat er zowel op de Curacaose als op de Arubaanse vliegvelden, op gezette tijden, beruchte gangsters worden gezien, compleet met robuuste bodyguards. Met de ervaringen van Habana B. C. (Before Castro) en die in Miami vandaag de dag voor ogen, willen wij hierbij een beroep doen op onze volksvertegenwoordigers om gebruikmakend van hun interpellatie-recht na te gaan welke maatregelen er genomen worden ter voorkoming van een florerend gangsterdom, en andere excessen op onze eilanden.

ervaringen van een exbursaal

Een pas afgestudeerde bursaal van de bovenwindse eilanden en diens gezin is de vestiging op zijn geboorte-eiland door antilliaanse autoriteiten prakties onmogelijk gemaakt.

Zo zou de konklusie kunnen luiden van het hiernavolgend relaas waarin de ervaringen worden verhaald, die een ondanks alles nog idealisties, zij het minder hoopvol dan voorheen gestemde antilliaanse tandarts heeft opgedaan tijdens zijn frekwente pogingen vast werk en vestigingsmogelijkheid in zijn geboorteplaats te krijgen.

Allen zijn wij wel bekend met de verwachtingen die geuit worden door regeringswoordvoerders en andere politieke funktionarissen wanneer die spreken over de door de gemeenschap bekostigde studies of opleidingen van antilliaanse jongeren. Die verwachtingen zijn goed beschouwd tot twee normen te herleiden, namelijk snel afstuderen en terugkeren naar de Antillen. De reden: de gemeenschap gelden besparen, respektievelijk de verworven kennis ten bate van de gemeenschap aan te wenden om zodoende land en volk vooruit te helpen.

De wensen en verwachtingen van deze personen zouden van idealisme en een zeker streven naar nationale zelfverwerkelijking getuigen, ware het niet dat het beeld dat zij van de bestaande antilliaanse maatschappij en samenleving, en van zichzelf, aan het grote publiek geven veelal aanzienlijk blijkt te verschillen van de werkelijkheid. In dit verband is het van belang de reaktie van de chef-voorlichtingsdienst van het kabinet van de gevolmachtigde minister te Den Haag op de vraag van een nederlandse journalist te memoreren.

N. a. v. het door laatstgenoemde gepubliceerde interview van KAMBIO-redakteuren (1), die de mogelijkheid opperden van reperkussies a.g.v.. hun kritiek, vroeg deze journalist aan de chef in kwestie of de vrees hiervoor gerechtvaardigd was. 'Flauwe kul' was toen letterlijk het antwoord.

De lezer zal na kennis genomen te hebben van hiernavolgend relaas ongetwijfeld kunnen uitmaken wie er flauwe kul debiteert, politiek-bewuste antilliaanse jongeren of antilliaanse autoriteiten. Rekening te houden met de reperkussies is redelijk en geenszins ongegrond.

De kloof tussen de woorden en de daden van verscheidene van bedoelde kategorie antilliaanse autoriteiten heeft eerder tot teleurstelling, bitterheid en zelfs cynisme bij anderen geleid. Wij zijn echter van mening dat de ontnuchterende werkelijkheid van het bestaan van de vooruitgang belemmerende obstakels in onze maatschappij in de gedaante van kolonialistiese, inkompetente en bekrompen personen op belangrijke posten in het overheidsapparaat (en daarbuiten) evenzeer tot aktie, tot strijd aansporen. Onzes inziens is het de taak van allen, die verwerkelijking van sociale rechtvaardigheid ter harte gaat, te helpen deze obstakels te elimineren, en wel mede door anderen te tonen dat het gezag van die personen en groepen in feite op weinig meer berust dan op hun onwetendheid en hun vrees voor intimidatie.

De betreffende personen zijn in wezen 'papieren tijgers'.

Ontnuchterende briefwisseling

Nog ruim anderhalf jaar vóór zijn afstuderen informeerde gezaghebber (Japa) Beaujon van de bovenwindse eilanden tijdens een bezoek die hij bracht aan de tandarts-in-spé, de heer S., naar diens plannen wanneer hij eenmaal zijn doktersbul had verkregen. Hij adviseerde dhr. S. toen op de Antillen, en niet in Nederland zoals diens oorspronkelijke bedoeling was, enkele maanden nascholing op te doen, met het motief dat die maanden gunstig zouden zijn voor de akklimatisatie van dhr. S. en zijn gezin.

Een half jaar voordat dit gesprek plaats vond had dhr. S. reeds de toenmalige minister van onderwijs verzocht om inlichtingen over de mogelijkheden van vestiging op zijn geboorte-eiland. In het antwoord dat hij daarop kreeg, werd de bereidwilligheid uitgesproken van zijn diensten gebruik te maken. Over vestigingsmogelijkheden werd evenwel niets medegedeeld.

Precies een jaar later, in februari 1966, wendt dhr. S. zich weer tot deze minister met het verzoek om dezelfde inlichtingen, waarbij hij herinnert aan de mondelinge toezegging en aan het advies van gezaghebber Beaujon, gedaan in de nazomer van 1965. Als hij bijna drie maanden later nog geen antwoord heeft ontvangen, besluit hij de minister ervan in kennis te stellen dat hij op advies van zijn chefs-de-kliniek in de stad waar hij zijn opleiding krijgt van plan is veranderd en nu in die stad enkele maanden nascholing wil doen alvorens naar zijn geboorte-eiland terug te keren.

Tot zijn niet geringe verwondering ontvangt hij drie weken later antwoord van de minister, echter niet op zijn laatste brief, maar op zijn schrijven van inmiddels bijna vier maanden ervoor. Zonder vermelding van ontvangst van zijn tussentijdse brief wordt hem medegedeeld dat praktiese nascholing op Curacao en Aruba geen voordelen biedt! Inlichtingen over de door hem gevraagde vestigingsmogelijkheden op zijn geboorte-eiland ontbreken opnieuw.

Denkend dat bemiddeling van het Antillen-Huis te Den Haag een gunstiger uitslag zal sorteren, richt dhr. S. zich tot een belangrijke funktionaris van deze instantie. Medio-1966 stuurt deze hem een schrijven waarin hij hem namens de **gezaghebber** van de bovenwindse eilanden mededeelt dat **'enkele jaren'** praktijk zal moeten opdoen alvorens op de bovenwindse eilanden de tandheelkunde te kunnen beoefenen aangezien de plaatsing daar te lande van een jonge tandarts zonder ervaring niet **gewenst** is. Verder wordt hem medegedeeld dat het bestuurscollege bereid is hem, 'bij voldoening aan de **praktijk-eisen die het b.c. stelt,** t z. t. te benoemen tot **tandheelkundige** in dienst van het eilandgebied'.

Zeer verwonderd over deze ongebruikelijke en hoogst bevreemdende wens en voorwaarde van het b.c. (b.c.?), en evenzeer verontwaardigd over deze plotselinge wending, stelt dhr. S. de funktionaris van het Antillen-Huis op de hoogte van de z.i. vreemde gang van zaken. Met een bepaald vermoeden in het hoofd verzoekt hij die persoon ditmaal het b.c. van de bovenwindse eilanden tevens om een duidelijk antwoord op de tussen hem en het b.c., via het Antillen-Huis gevoerde korrespondentie te vragen. Een antwoord hierop bleef uit.

Konfrontatie met antilliaanse autoriteiten

Voorgaande onprettige ervaringen vermochten dhr. S. inmiddels niet van zijn plan afbrengen zich met zijn gezin op zijn geboorte-eiland te vestigen. December-1966, enkele weken na zijn afstuderen, besluit hij op eigen kosten, -waarvoor hij gedwongen was een lening te sluiten-, met zijn vrouw naar de Antillen te reizen om er zich te gaan oriënteren. In zijn ouderlijke woonplaats aangekomen vraagt hij nog dezelfde dag om een onderhoud met gezaghebber Beaujon. Eilandsraadslid Wathey, die hem zoals achteraf bleek voor niemendal op het gouvernementskantoor had laten komen, regelt een onderhoud van dhr. S. met de gezaghebber en hemzelf voor een week later.

Wie raadt zijn verbazing wanneer hij op de afgesproken dag en uur aanwezig, bijna anderhalf uur moet wachten alvorens te horen dat voor de-

zelfde dag en hetzelfde uur van afspraak dhr. Wathey een vliegreis naar een zustereiland had besproken! En alsof dit gedrag de grenzen van normaal fatsoen niet ver genoeg had overschreden, komt gezaghebber Beaujon, wel wetende van de afspraak, zijn kamer uit, groet dhr. S. nauwelijks, vertoeft een kleine tien minuten in zijn direkte aanwezigheid zonder een woord met hem te wisselen of zelfs maar zijn richting uit te kijken, waarop hij naar zijn kamer terugkeert, zonder te groeten. Dhr. S. wordt daarop door een lid van het personeel aangeraden later in de middag in het plaatselijke café naar het eilandsraadslid uit te kijken..... ,

Als dhr. S. enige dagen later dhr. Wathey op het kantoor opzoekt, presteert deze het met geen woord over de door hem niet nagekomen afspraak te reppen, daarmee zijn nadrukkelijk vertoon van ongemanierdheid nogmaals etaleerd. Of moet men hier denken van een welbewuste poging tot het benadrukken van de afhankelijkheid, erger nog, van een door hen gewenste sociale onderschikking van de donkere heer S. ten opzichte van henzelf, de 'blanke heren' Wathey en Beaujon?

Een week na bovenstaand incident heeft onze tandarts een onderhoud met de gezaghebber en het eilandsraadslid. .

Beide heren blijken slechts argumenten tegen zijn vestiging op zijn geboorte-eiland aan te kunnen voeren. Zo doen zij, in het bizonder gezaghebber Beaujon, het in eerste instantie voorkomen alsof het 't b.c. van de bovenwindse eilanden onmogelijk is hem, dhr. S., een salaris van meer dan NAf. 750,-- per maand te betalen. Zij trachtten hem verder te ontmoedigen met de situatie dat 90% van de patiënten arme ziekenfondsmensen zijn, hetgeen een particuliere praktijk niet lonend maakt, en door hem in onzekerheid te laten of het b.c. de overtochtskosten van zijn gezin zal betalen. .

Kennelijk erg overtuigd van zijn onaantastbare positie staat Beaujon zich, in bijzijn van de echtgenote van dhr. S., een botte opmerking toe over bezoekende, getrouwde tandartsen van benedenwindse eilanden en bovenwindse vrouwen. De uitlating wordt nota bene geplaatst als argument tegen een hoger salaris dan NAf. 750.—, welk bedrag, het zij terloops gezegd, uitbetaald werd aan een oude teruggetrokken amerikaanse tandarts, een vriend van dhr. Wathey, die voor 'big business' naar het eiland was gekomen, maar om er te kunnen blijven bij tijd en wijle naar gaatjes in kindergebitten zocht.

Terugkomend op de benedenwindse tandartsen, dezen zouden 'om een tijdje van hun vrouw af te zijn' nog geld toeleggen; kompensatie daarvoor kregen zij op de bovenwindse eilanden wel. . .

De betekenis van de door Beaujon bij de aanvang van het gesprek terloops gedane uitspraak dat 'alles wat hij zei niet waar was' werd hierdoor als het ware verduidelijkt.

Na veel heen en weer gepraat blijkt het b.c. (of moet men zeggen Beaujon?) dhr. S. toch een maandsalaris zou kunnen betalen dat 33% hoger ligt dan het eerstgenoemde 'maksimale' bedrag en een garantiesalaris dat daar nog eens 33% boven ligt. In dit verband wordt dhr. S. door Beaujon nog toegevoegd dat hij niet zou hoeven te proberen lagere dan de werkelijke inkomsten op te geven, want hij had inzage in de belastingaanslagen! De half-schertsende wijze waarop deze nieuwe botheid werd geventileerd kon de insinuatie en intimidatie niet verbergen. Wellicht was dat ook de bedoeling niet. . .

Met het advies zo spoedig mogelijk het b.c. zijn sollicitatiebrief te doen toekomen, vertrekt dhr. S. om er enige uren later persoonlijk zijn schriftelijk verzoek tot aanstelling als tandarts op zijn geboorte-eiland op het gouvernementskantoor af te geven. Het b.c. zou volgens gezaghebber Beaujon eveneens direkt antwoorden.

Op de dag van zijn vertrek naar Curacao, waarvan beide autoriteiten op de hoogte waren, heeft dhr. S. echter nog geen antwoord, waarop hij besluit zijn vertrek met twee dagen uit te stellen in de hoop dat alsnog te krijgen. Zijn vader, die intussen het kantoor had opgebeld om te vernemen hoe het ermee stond, kreeg van Beaujon te horen 'dat er spoedeisender zaken waren'. Op het allerlaatste moment, en eigenlijk door een toevallige samenloop van omstandigheden, krijgt dhr. S., die reeds op het vliegveld stond, het antwoord van het b.c. (b.c.?).

Dit antwoord blijkt een merkwaardige vaagheid te bevatten omtrent de salariëring; het biedt geen vaste aanstelling zoals verzocht was en het geeft evenmin uitsluitsel over de bekostiging van de overtocht van het gezin van dhr. S.

Om verdere informatie in te winnen bezoekt dhr. S. op Curacao een hooggeplaatste funktionaris van de Dienst-Volksgezondheid. Van hem verneemt hij o.a. dat het b.c. van de bovenwindse eilanden een volleerde tandarts zoals hij een hoger salaris kan betalen dan hem aangeboden was.

Prestige in het geding.

In Nederland teruggekeerd, richt dhr. S. zich via het Antillen-Huis andermaal tot het b.c. van de bovenwindse eilanden. Om een nieuwe aantijging van ondeskundigheid door het 'b.c.' bij voorbaat uit te sluiten, stelt dhr. S. een brief op aan de hand van de adviezen die hij heeft gekregen van de funktionaris van de Dienst-Volksgezondheid, van die van het Antillen-Huis, van de Maatschappij voor Tandheelkunde en van zijn beide chefs-de-kliniek. Hij doet daarbij het voorstel zijnerzijds prestatie te leveren overeenkomstig salaris, d.w.z. all-round tandheelkundige verzorging te geven voor slechts NAf. 200,— meer dan het door het 'b.c.' geboden garantiesalaris in plaats van het weinige werk te gaan verrichten dat een vierdejaarsstudent-tandheelkunde zou kunnen doen, hetgeen in feite het aanbod van het 'b.c.' was.

Tot zijn stomme verbazing en grote verontwaardiging deelt het 'b.c.' hem daarop mede dat het 't betreurt dat dhr. S. 'ondanks alle uitleg de funktie van tandarts op de bovenwindse eilanden niet begrijpt' en dat het 'b.c.'(!) hem 'niet om zijn inzichten heeft gevraagd t.a.v. de wijze van verzorging van de bevolking, welke verzorging gelijk is aan die

van de andere eilanden van de Nederlandse Antillen'.

The right man on the right place?

Ondanks de arrogante aanmatiging van de briefschrijver(s) besluit dhr. S. op aanraden van de funktionaris van het Antillen-Huis in principe akkoord te gaan met het voorstel van het 'b.c.'. Tevens verzoekt hij om een konsept-arbeidsovereenkomst, welke hij anderhalve maand later ontvangt. Maar, hoogst bevreemdend, om niet te zeggen verdacht, ontbreekt in de aanhef van het konsept, zijnde de formulering van de machtiging van gezaghebber Beaujon door het bestuurscollege van de bovenwindse eilanden, zowel de datum als het nummer van de machtiging. Het konsept-arbeidsovereenkomst zelf bevatte overigens artikelen die geen duidelijk verband hielden met de zaak van dhr. S., plus nog dat het vaagheden inhield omtrent de voorwaarden voor een kontraktuele verbintenis en, a.h.w. ter bekroning van het geheel, een artikel bevatte dat wegens herziening geen rechtsgeldigheid bezat in de in het konsept gegeven formulering.

Op zijn verzoek om precisering van bepaalde omschrijvingen in het konsept krijgt dhr. S. t.a.v. het punt 'sosiale voorzieningen', w.o. de vakantieregeling, als antwoord dat 'naar billijkheid en redelijkheid gehandeld zou worden wanneer hij eenmaal zes jaar in dienst was geweest'. Hem wordt tevens medegedeeld dat hij een eigenwijs persoon is en er op uit zijn zin door te drijven.

Het is onnodig te zeggen dat betreffende omschrijving, zoals trouwens ook de andere vaagheden m.b.t. belangrijke aspekten van een eventuele aanstelling, de deur naar willekeur van de zijde van het 'b.c.' open zet. Na dit schrijven blijft dhr. S. geen andere redelijke keuze over dan voorlopig af te zien van zijn plan zich met zijn gezin op zijn geboorte-eiland te vestigen.

Wat betekent dit nu allemaal? Zoveel als het volgende:

a. dat gezaghebber Beaujon inzake dhr. S. hoogstwaarschijnlik eigenmachtig handelde, m.a.w. zonder mede-weten van de andere leden van het bestuurscollege, dus zonder de goedkeuring van de volksvertegenwoordiging van de bovenwindse gemeenschappen, kortom duidelijk ondemokraties en zelfs diktatoriaal,

b. dat gezaghebber Beaujon inkompetent is om deze en dergelijke zanen oaf te handelen, en

c. dat gezaghebber Beaujon zoniet een arrogante botterik is, die het intellekt van anderen, vooral donkerder gekleurden dan hijzelf, geringer denkt dan het zijne, dan wel een onbedachtzame naieveling is, welk laatste niet erg waarschijnlijk lijkt.

Bursalen en de Status-Quo.

Aldus is een afgestudeerde, met idealen bezielde bursaal en landgenoot, —wiens kennis en kundede gemeenschap hard nodig heeft en voor wiens opleiding de samenleving heeft betaald—, door anti-demokratiese, diskriminerende antilliaanse autoriteiten systematies ontmoedigd in zijn pogingen zich met zijn gezin op zijn geooorte-eiland te vestigen en tot het welzijn van zijn landgenoten bij te dragen.

Bedenkt men dat het hier geen beursaal betreft die tot voor kort enigerlei kritiek op antilliaanse autoriteiten of op de bestaande (wan)verhoudingen op onze eilanden had geuit, op wat voor 'verrassingen' moeten zijn in aantal gestadig toenemende links-nationalistiese, nog niet afgestudeerde landgenotenbursalen, die openlijke kritiek uitten, dan wel niet bedacht zijn. Wat voor demokratie en sociale rechtvaardigheid bestaat er eigenlijk in onze maatschappij wanneer haar opgeleide, idealistiese jongere generatie bedacht moet zijn op grove willekeur en zelfs broodroof?

Wij menen in de ervaringen van dhr. S., en waarlijk niet in die van hem alleen, nogmaals het bewijs geleverd te zien van het streven van bepaalde blanke 'demokraten' bestaande achterlijke sosiale verhoudingen omwille van het behoud van hun eigen positie van vermeende superioriteit te handhaven. In tegenstelling tot de door hen uit politiek eigenbelang uitgesproken wens dat bursalen zo spoedig mogelijk terugkeren, blijkt dat deze heren dit in feite niet wensen, daar zij ontwikkelingen voorzien die niet henzelf en hun sosiale klasse ten goede zullen komen. Vandaar dat zij minstens proberen deze ontwikkelingen te traineren. Zij, en zij alleen hebben belang bij een behoud van de bestaande sosiale verhoudingen of status-quo. De grote meerderheid van de bevolking echter heeft veel te winnen bij diepgaande veranderingen ervan.

Het lot van deze lieden en hun sosiale klasse, die uit een evident onvermogen de opvattingen over sosiale rechtvaardigheid bij de opkomende ontwikkelder generatie te vatten, vasthouden aan een waardenpatroon volgens welke de kleurling een ondergeschikte positie aan hen, de zg. blanken dient in te nemen, is verlies van hun gezag en hun gezicht.

Ofschoon wij niet blind zijn voor de tragiek hiervan voor de betrokken individuen, achten wij niettemin verwijdering van dergelijke personen uit posten met belangrijke beslissingsbevoegdheden noodzakelijk. Een snelle afbraak van de door hun klasse opgerichte en mede door hen persoonlijk overeind gehouden muur van waanideeën en gevoelens van onmacht bij een aanzienlijk deel van de bevolking vormt daarnaast een vereiste voor een ontwikkeling naar een demokratiese en vooral sosiaal-rechtvaardige maatschappij, alwaar door kollektieve aktie van anti-status-quo krachten het principe van 'the right man on the right place' daadwerkelijk gehonoreerd zal worden.

(1) Dagblad Trouw, 30 juni 1967, pag. 7

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

SOLLEN MET ZELFBESTUUR.

Bij het samenstellen van het Handvest der Verenigde Naties in 1945 te San Francisco is er met de toekomst van de niet-zelfbesturende gebieden en de nog talrijke koloniale bezittingen slechts ten dele bewust rekening gehouden. Hadden tal van progressieve leiders in deze gebieden gedurende de Tweede Wereldoorlog al rekening gehouden met een snelle bestuursoverdracht van de zijde der koloniale mogendheden, velen zijn bedrogen en teleurgesteld in de afgelopen twee decenia.

Gedurende de oorlogsjaren zijn beloftes met kwistige hand rondgestrooid. Zo verklaarde ondermeer de amerikaanse onderminister van Buitenlandse Zaken, Sumner Welles op 30 mei 1942: "Our victory must bring in its train liberation for all peoples". Wat er hiervan terecht is gekomen is in wezen een interpretatie van de vroegere koloniale mogendheden, in de richting van, primair, middels juridische ingrepen de status quo handhaven of in uiterste gevallen de vroegere kolonie onafhankelijkheid verlenen en als een hulpeloze in de kou laten staan. Twee markante voorbeelden vormen duidelijk voor het eertse geval de Antillen en Suriname en de Congo voor het laatste.

In het Handvest der Verenigde Naties is getracht in 19 hoofdstukken de wetgeving te concipiëren die zou moeten dienen als richtlijn voor het publiekrechterlijk verkeer tussen staten. Door parafering van het Handvest hebben de staten zich verplicht de overeengekomen bepalingen na te volgen.

Reeds tijdens het vooroverleg gedurende de Tweede Wereldoorlog was het duidelijk geworden dat ten aanzien van de niet-zelfbesturende gebieden en kolonies met name bij de Westelijke mogendheden geen overeenstemming kon worden bereikt, althans niet in die mate dat er sprake zou kunnen zijn van een uniform gedrag ten aanzien van het verlenen van zelfbestuur en het verwezenlijken van het Recht op zelfbeschikking. In het Handvest der Verenigde Naties is dan ook Hoofdstuk XI, handelende over de toekomst der niet-zelf besturende gebieden, voorzien van de ongebruikelijke aanduiding: Verklaring. Een verklaring, meer niet! De internationale praktijk heeft dan ook uitgewezen dat juist door het karakter van een summiere verklaring vervat in twee artikelen (art. 73 en 74) tal van koloniale mogendheden de kans hebben schoon gezien middels trucage zich te onttrekken aan de verplichting werkelijke zelfbestuur aan de voormalige kolonies te verlenen.

Ondanks het afzwakken van Hoofdstuk XI, zoals in het bovenstaande aangegeven, kan de uiteindelijke bedoeling van deze paragraaf niet anders zijn geweest dan hetgeen vervat is in art. 73(b) nl: Zelfbestuur te ontwikkelen, de politieke aspiraties van de volken behoorlijk in aanmerking te nemen, en hen bij te staan in de geleidelijke ontwikkeling van hun vrije politieke instellingen, overeenkomstig de bijzondere omstandigheden van ieder gebied en zijn volken en hun verschillende stadia van ontwikkeling.

Hieraan sluitend is dan ook logisch opgenomen in art. 73(e) het regelmatig rapport uitbrengen aan de Secretaris-Generaal, met name betreffende statistische technische gegevens nopens economische, sociale en opvoedkundige toestanden in deze gebieden. Beslist jammer is het, dat gezien bovengeschetst gebrek aan overeenstemming te San Francisco hier geen informatie omtrent politieke bestuurlijke zaken aan toe is gevoegd. De problematiek die hieruit in de loop der jaren is voortgevloeid is zeer complex. Vandaar dat wij ons verder zullen beperken tot de consequenties die de Nederlandse interpretatie van begrip van zelfbestuur (autonomie) voor onze eilanden heeft gehad.

In navolging van de Verenigde Staten en Denemarken heeft Nederland besloten aan de Antillen en Suriname autonomie te verlenen en dusdoende de Verenigde Naties uit te schakelen bij het toezicht op de ontwikkeling naar zelfstandigheid in deze gebieden. Het Statuut werd in de Algemene Vergadering der V.N. in 1955 ter tafel gebracht als hét bewijs voor de zelfstandigheid dezer gebieden. De preambule van het Statuut bevatte immers de fraaie zinsnede: Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen verklaarden uit "vrije wil" in het Koninkrijk der Nederland een nieuwe rechtsorde te

aanvaarden, waarin zij de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederkerig bijstand verlenen.

Het opmerkelijke van deze procedure was dat de Algemene Vergadering dit domweg slikte, immers er werd niet nagegaan hoe dit geheel in zijn werk was gegaan. Deze zg. vrije wilsuiting tussen de partners is nimmer aan de realiteit getoetst. De moreel-juiste gang van zaken had o.i. moeten zijn dat Nederland als koloniale mogendheid eerst in de drie onderscheiden gebieden een referendum had moeten laten houden en pas na een uitslag overeenkomende met hetgeen thans in het Statuut is neergelegd aan de Verenigde Naties te presenteren.

Afgaande op de tussen 1949 en 1950 tot standgekomen Interimregeling heeft Nederland de makkelijkste weg gekozen, die wij zoals reeds eerder gezegd, op morele gronden ten zeerste afkeuren. Dit manifesteerde zich nameiljk in de uitlating van de Nederlandse afgevaardigde tijdens de debatten in de Algemene Vergadering in 1955 inhoudende dat Nederland de enige was die kon oordelen inhoeverre Suriname en Antillen zelfbestuur hadden verkregen.

Al met al aanvaardde de Algemene Vergadering op 15 december 1955 resolutie 945(X) die onder andere inhield: The General Assembly......,

Bearing in mind the competence of the General Assembly to decide whether or not a Non-self Governing Territory has attained full measure of selfgovernment reffered to in Chapter XI of the United Nations.

(1) Takes note of the documentation submitted, and of the explanations provided, to the effect that the peoples of the Netherlands Antilles and Surinam have expressed, through their freely elected representative bodies, their approval of the new constitutional order, and takes note of the opinion of the Government of the Netherlands;

(2) Expresses the opinion that, without prejudice to the position of the United Nations as affirmed in the General Assembly resolution 742 (VIII) of 27 november 1953, and to such provisions of the Charter of the United Nations as may be relevant on the basis of the information before it as presented by the Government of the Netherlands, and as desired by the Government of the Netherlands, cessation of the transmission of informations under article 73(e) of the Charter in respect of the Netherlands Antilles and Surinam is appropiate.

Deze resolutie werd destijds aangenomen met 21 stemmen voor, 10 tegen en 33 onthoudingen.

Uit het feit nu dat de overgrote meerderheid der leden geweigerd heeft aan deze resolutie haar stem te verlenen, konkludert dr. J. F. Engers dat deze resolutie het karakter heeft van een beperkte decharge.

M.a.w. de autonomie van de West omvat slechts de drie gebieden van art. 73(e) en in politicis is de status van deze gewesten onder het Handvest ongewijzigd gebleven.

Dit betekent dat naar het gevoelen van de meerderheid, **in de toekomst de mogelijkheid open blijft om onder hoofdstuk VL het vraagstuk van de verhouding van Nederland met de West in behandeling te nemen,** aldus dr. Engers.

Wij vragen ons af of onze "freely elected bodies" zich dit realiseren.

Het Statuut moet onze autonomie waarborgen en de "zelfstandigheid" tussen de partners naar buiten toe symboliseren. Dat met name de Latijns-amerikaanse landen aan dit verdrag geen waarde hechten en de Antillen en Suriname dan ook nog steeds als Nederlandse kolonies beschouwen pleit zeker niet voor het effect dat dit stuk op internationaal niveau heeft geressorteerd. Het merkwaardige van het Statuut is dat het in zich zelf de beperkende elementen draagt die onze gebieden nog steeds tot niet-werkelijk zelfbesturend bestempelt. Prof. dr. J. H. A. Logemann spreekt in het Ned. Juristenblad 1952 op biz. 314 van de twee wezenlijke beperkingen van de autonomie van de Antillen en Suriname te weten: het nederlands beheer van defensie en buitenlandse zaken voor de autonome Rijksdelen. Nu is het ons geenszins te doen om reeds hier aan te geven hoe het Statuut te wijzigen. Wél willen wij stellen dat de morele fout die in 1955 begaan is, in de toekomst vermeden dient te worden. Zoals reeds eerder gezegd, betekent dit dat er zowel in Nederland als in de Antillen en Suriname een referendum gehouden moet worden, waarbij de drie volken zich uitspreken over het feit of het nog wenselijk is in Koninkrijksverband (na een herziening van het Statuut), in federatief verband of helemaal niet meer gezamenlijk op te treden.

In de Tweede Kamer is herhaaldelijk betoogd dat mocht er van Antilliaanse of Surinaamse zijde het volk het verzoek gedaan worden om tot een herziening van het Statuut te komen, in ieder geval de nederlandse regering bereid is aan een dergelijk verzoek gehoor te geven.

Een oplossing zoals wij die voorstaan dient echter zeker niet van nederlandse zijde verwacht te worden. Doch kent het Statuut niet "drie partners" die op voet van gelijkwaarigheid, wat dit dan ook moge betekenen, aan tafel kunnen gaan zitten? Het wordt nu hoogtij dat, hetzij de regering Jonckheer, hetzij de regering Pengel een serieuze aktie onderneemt teneinde het gesol met de inhoudsloze kreet autonomie uit de wereld te helpen. Men denke hierbij vooral aan het feit dat de Verenigde Naties reeds in 1953 een lijst hebben opgesteld betreffende de toekomst der niet-zelfbesturende gebieden. En hierin is duidelijk opgenomen: "Freedom of choise, freedom of choosing on the basis of the right of self-determination of peoples between several posibilities. including independence.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

peregrinacion

9.00
lo mi cuminza
manera toer
donj'i mundo
ku ilusion na granél
ku boka dushi
mimando
attakando skin'i shélo

10.30
mi tin sigur
ku mi wes'i lomba
lo jora ausilio
ku mi frenta
lo suda friw

11.00
dia dj'awe
garna mi den bo man
solo cla raska mi alma

19.30
aki bau
m'a hanja
strea plamá
plamá den bo skochi

01.30
bin ranka tut'i mi weso
sacrifica mi cuero
zoja mi laga mi
naufragá riba bo ansh'i morto
riba nos morto anshá........

02.00
lo mi biba menos
lo mi biba rondoná di paz
i ku bo curpa
manera un estigma den mi sintí

federico oduber

DE CAMILIO TORRES

Algun bez e nomber Camilio Torres a wordu mencioná den Kambio. Den e articulo aki nos kier paga mas atenshon na e persona aki. Camilio Torres tawata un sacerdote vinidero di famia Colombiano di posishon social basta priviligiá. Ela studia na Europa, en particular na Leuven unda ela desarolla su mes den sociología. Cu 25 anja ela bira sacerdote y durante ocho anja e tawata profesor na Universidad Central di Colombia.

Pues condishonnan tawata favorable pa Camilio Torres bira un "profesional burges" pa usa su mes palabranan. Esta for di famia di elan priviligiá, y ademas sacerdote. Sin embargo lo contrario a sosode: en vez di haci (mal) uso di toer facilidadnan y privilegio cu tawata obtenible pe, ela kibra definitivo cu e classe dominante y hasta temporalmente cu su Iglesia pa scoge banda di e pobernan di su pais. Ela compromete su mes cu su pueblo den forma optimal, esta tumando parti den lucha di guerilla contra e gobiernu oppresivo di Colombia.

Camilio Torres a jega na e conclushon cu na Colombia unico resolushon adekwado pa e miseria horrible di pueblo en general ta un revolushon. E deber di e christianonan na Colombia ela formula di sigiente manera: "La revolucion es un imperativo cristiano. En el mundo actual es imposible ser cristiano sin enterarse del problema de la miseria material ... El problema de la miseria material exige el concurso de todos los hombres".

Camilio Torres a combati anticommunismo en palabra y obra: "No puedo ser anticomunista ni como colombiano ni como sociólogo, ni como sacerdote", el a jega di bisa. Camilio Torres a mira revolushon colombiano como condishon sine qua non pa jega na un estado socialista, liberá Colombia di e explotashon Norte Americano y asina jega na resolve e miseria di pueblo colombiano.

El a wordu matá den un combate di guerilleros contra ejercito Colombiano dia 17 di februari 1966.

Camilio Torres a haci un jamamentu na estudiantenan colombiano, pa nan no alejá nan mes di necesidadnan di nan pueblo, pero pa contribuí na e desarollo di pueblo colombiano.

Como cu den e jamamentu aki tin varios cos cu ta valido tambe pa estudiante antiyano, nos ta publika e texto di e gran Colombiano aki.

A LOS ESTUDIANTES

Los estudiantes son un grupo de privilegiados de todo país subdesarrollado. Las naciones pobres sostienen a costos muy altos a los pocos egresados de colegios y universidades. En Colombia, en particular, dada la gran cantidad de colegios y universidades privados existentes, el factor económico se ha constituido en un factor determinante en la educación. En un país con un 60 por ciento de analfabetos funcionales, 8 por ciento de bachilleres y 1 por ciento de profesionales, los estudiantes son uno de los pocos grupos que tienen instrumentos de análisis sobre la ittuación colombiana, de comparación con otras situaciones y de información sobre posibles soluciones.

Además el estudiante universitario (el de las universidades donde no hay delito de opinión) y el de los colegios en donde hay libertad de expresión tiene, simultáneamente, dos privilegios: el de poder ascender en la escala social mediante el ascenso en los grados académicos, y el de poder ser inconformes y manifestar su rebeldía sin que esto impida ese ascenso. Estas ventajas han hecho que los estudiantes sean un ejemplo decisivo en la revolución latinoamericana. En la fase agitacional de la revolución, la labor estudiantil ha sido de gran eficacia. En la fase organizativa su labor ha sido secundaria en Colombia. En la lucha directa, no obstante las honrosas excepciones que se han presentado en nuestra historia revolucionaria, el papel tampoco ha sido determinante.

Nosotros sabemos que la labor agitacional es importante pero que su efecto real se pierde si no va seguida de la organización y de la lucha por la toma del poder. Una de las causas principales para que la contribución del estudiante a la Revolución sea transitoria y superficial es la falta de compromiso del estudiante en la económica, familiar y personal. Su incomformismo tiende a ser emocional (por sentimentalismo o por frustración) o puramente intelectual. Esto explica también el hecho de que al término de la carrera universitaria el inconformismo desaparezca o por lo menos se oculte y el estudiante rebelde deje de serlo para convertirse en un profesional burgués que para comprar los símbolos de prestigio de la burguesía tienen que vender su conciencia a cambio de una elevada remuneración.

Estas circunstancias pueden ocasionar graves peligros a una respuesta madura y responsable de los estudiantes al momento hisiórtco que está viviendo Colombia. La crisis económica y política se está haciendo sentir con todo el rigor sobre los obreros y los campesinos. El estudiante, generalmente aislado de éstos, puede creer que basta una actitud revolucionaria superficial o puramente especulativa. Esa misma falta de contacto puede hacer que el estudiante traicione su vocación histórica; que cuando el país le exige una entrega total, el estudiante continúe con palabrería y buenas intenciones, nada más. Que cuando el movimiento de masas le exija un trabajo cotidiano y contínuo, el estudiante se conforme con gritos, pedradas y manifestaciones esporádicas. Que cuando la clase popular les exija una presencia efectiva, disciplinada y responsable en sus filas los estudiantes contesten con promesas vanas o con disculpas.

Es necesario que la convicción revolucionaria del estudiante lo lleve a un compromiso real, hasta las últimas consecuencias. La pobreza y la persecución no se deben buscar. Pero en el actual sistema, son los signos que autentifican una vida revolucionaria. La misma convicción debe llevar al estudiante a participar de las penurias económicas y de la persecución social de que participan los obreros y campesinos. Entonces, el compromiso con la revolución pasa de la teoría a la práctica. Si es total, es irreversible que el profesional no podrá volverse atrás sin una flagrante traición a su conciencia, a su pueblo y a su vocación histórica.

No quiero dogmatizar sobre el momento de la coyuntura revolucionaria que estamos viviendo. Quiero solamente exhortar a los estudiantes a que ellos tomen contacto con las auténticas fuentes de información para determinar cuál es el momento, cuál su responsabilidad y cuál tendrá que ser en consecuencia la respuesta necesaria. Personalmente, creo que estamos acercándonos aceleradamente a la hora cero de la revolución colombiana. Pero esto no se lo podrán decir, con la debida autoridad, sin los obreros y campesinos. Si ellos "ascienden á la clase popular", sin ninguna clase de paternalismo, con el ánimo, más de aprender que de enseñar, podrán juzgar objetivamente el momento histórico.

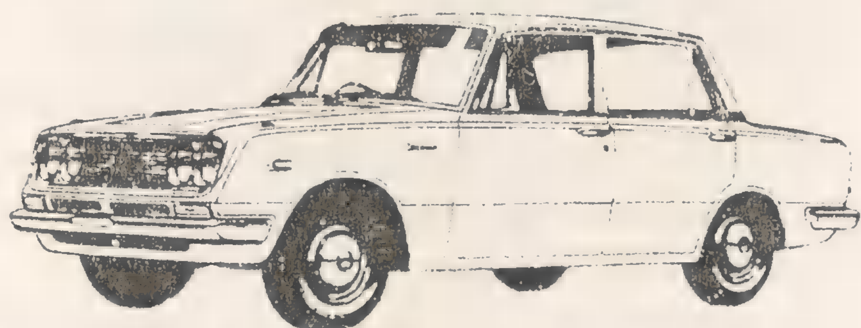
Sería sin embargo estéril y desgraciado que los estudiantes colombianos que han sido la chispa de la revolución permanecieran al margen de ésta por cualquier causa; por falta de información, por superficialidad, por egoísmo, por irresponsabilidad o por miedo.

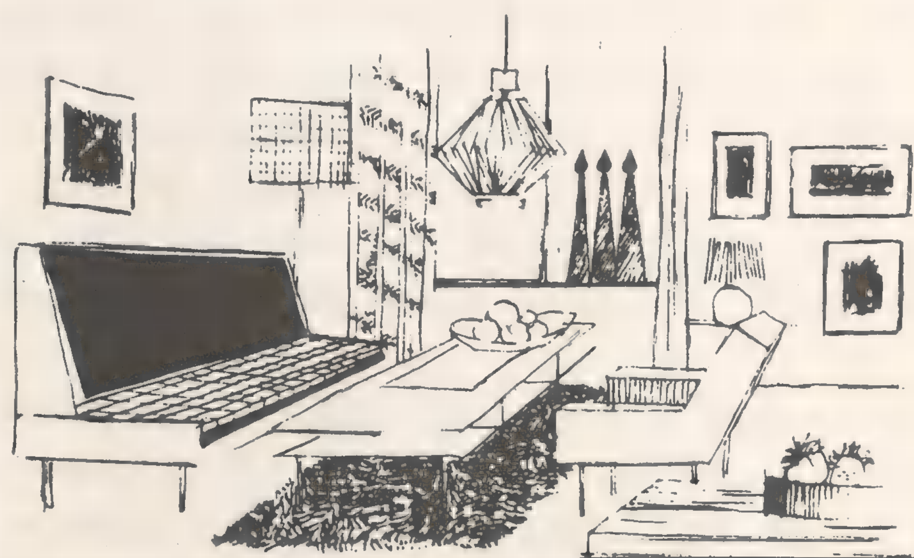
Esperamos que los estudiantes respondan a la llamada que les hace su Patria en este momento trascendental de su historia y que para eso dispongan su ánimo para oírla y seguirla con una generosidad sin límite.

CAMILIO TORRES

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

de antillen........

De oplettende Nieuwsbrieflezer zal al lezend en informatieverwerkend een beeld krijgen van de vele activiteiten welke op de Antillen ontplooid worden. Het zijn slechts enkele van deze activiteiten welke in dit korte bestek de aandacht zullen vragen waarbij opgemerkt dient te worden dat de onderhavige benadering eerder het karakter zal hebben van "een opmerkzaam maken op" dan van ""een richting aangeven".

Het is de bedoeling de aandacht te vestigen op dié activiteiten welke van invloed zijn op de ruimte. Ruimte wordt hier opgevat als geografisch gegeven en dus als totaliteit van fysische en menselijke hoedanigheden. Ten aanzien van de Antillen spelen een opmerkelijke bevolkingstoename alsmede de beperkte ruimte van de eilanden een belangrijke rol waarbij de tot nog toe geconstateerde groei van het tourisme niet uit het oog mag worden verloren.

De vraag doet zich nu voor in hoeverre diverse projecten en ondernemingen van welke aard dan ook deel uitmaken van een bestemmingsplan, zo men wil een Nationaal Plan, de ruimte betreffende. Uitgangspunten hierbij vormen de afwijzing van een bewust gevoerde migratie-politiek en de opvatting dat de ruimtelijke organisatie van de samenleving voor de Antillen noodzakelijk is. Hiermede wordt gedoeld op de noodzaak de ruimtelijke structuur zodanig te organiseren dat het maatschappelijke leven zich onder gunstige ruimtelijke omstandigheden kan ontplooien.

Zeer sterk wordt de indruk gewekt, dit voor wat betreft de nieuwsvoorziening, dat op de Antillen inzake de ruimtebestemming sprake is van een zg. vrije ontwikkeling van de werkzame krachten.

Vervolgens zullen enkele van de eerder genoemde activiteiten zoveel mogelijk in haar ruimtelijke consequentie worden benaderd. Terugkomend op het tourisme staat vast dat vanwege de groei ervan en de hieruit voortvloeiende impulsen tot nieuwe activiteiten op dit terrein een uiteraard toenemend gebruik van de bodem het gevolg is. Het ligt eveneens voor de hand dat het hier gaat om touristisch-kommersieel gezien, gunstige terreinen. Bovendien liggen er nog acht hotelprojecten, twee nachtclubprojecten en twee restaurantprojecten in het verschiet. De ongetwijfeld gunstige economische voordelen zijn en komen hier niet ter sprake. De selectie van de beschikbare terreinen echter hangt zeer nauw samen met het beoogde doel. De bijkomende problemen van grondverkoop en optie verdienen evenzeer de aandacht ofschoon hier niet verder op ingegaan wordt.

Samenhangend met de groei van het tourisme wordt ook een uitbreiding van de infra-structuur geconstateerd welke dan ook nodig is, gezien de verwachte toename van het verkeer. Het lijkt de moeite waard nauwkeurig na te gaan welke oppervlakte bij deze activiteiten is of wordt betrokken.

De stimulering van het bedrijfsleven, ter vergroting van de werkgelegenheid, zal eveneens "haar deel in de ruimte" opeisen terwijl de voor deze sector benodigde verzorgingscentra, ziekenhuizen, scholen e.d., ontspanningscentra enz.) bij een opleving zullen toenemen. Ook hier zullen bij de vestiging gunstige ligging en verbindingen een selectieve rol spelen.

Tenslotte verdient de bevolking met haar toename de aandacht. Zoals eerder werd betoogd wordt het voeren van een bewuste migratie-politiek van de hand gewezen. De emigratie naar Nederland en St. Croix bijvoorbeeld vinden hun oorzaak in de werkloosheid ofschoon het niet te hopen is dat in de toekomst emigratie het gevolg zal zijn van een tekort aan "Lebensraum".

Er is weinig fantasie voor nodig om de noodzaak van bevolkingsprognoses in te zien en haar effekt op de beschikbare ruimte. De toeneming van het aantal mensen per km2, mogelijke ontvolking van het platteland, voorzover hier al niet sprake van is, de stimulering van het bedrijfsleven met misschien een vorm van nieuwe industrialisatie, eisen een integrale benadering van de ruimtelijke problematiek die haar beslag zal krijgen of moeten krijgen in een woningbouwbeleid dat ook gericht is op de toekomst, de verzorgingscentra welke de samenleving behoeft, de maatregelen die nieuwe investeringen vanuit het bedrijfsleven mogelijk moeten maken om het nieuwe arbeidspotentieel te kunnen opvangen en last but not least de beantwoording van de vraag naar recreatieruimten. Ten aanzien van de recreatie lijkt het zinvol een inventarisatie van de hiervoor geschikte terreinen te maken en de verdeling tussen de touristische sector en overige recreatieruimte nader te onderzoeken.

De grote belangstelling voor het tourisme is gezien het verloop der omstandigheden zeer wel verklaarbaar ofschoon de noodzaak blijft bestaan aan deze sector een weloverwogen en bepaalde plaats in de Antilliaanse ruimte toe te kennen waarmee een discrepantie tussen toename van de bevolking en toename van de behoeften van de samenleving vermeden kan worden. Het voorgaande impliceert een integrale benadering die de samenhang der dingen in het oog houdt teneinde een zoveel mogelijk optimale structuur tot stand te brengen.

Het is nutiig te eindigen met een uitspraak van Edward Highbee die deze problematiek uitvoerig heeft belicht voor de Verenigde Staten: "Political administrations can be changed by elections. Old buildings can be replaced by new ones. But space can not be stretched, exchanged, shrunk or moved. What a community does with this one ingredient of its existence will affect its vigor, utility, and beauty for all human time".

L.V. WIEGERS

paradijs voor planologen...?

POLITIEKE PARTIJEN IN LATIJNS AMERIKA

(DEEL II)

Christen-demokratische partijen

De christen-demokratische partijen in Latijns-Amerika hebben de laatste jaren een grote invloed verworven en concureren veelal met succes tegen de oude partijen. De CDP van **Chile** is de invloedrijkste in deze categorie en de enige welke aan de macht is. In **Peru** is de CDP weliswaar lid van de regeringscoalitie, doch de invloed van deze groepering is vrijwel nihil. Elders zijn de christendemokraten in de oppositie, waarvan sommigen zelfs naar de linkerzijde tenderen, zoals in **Bolivia, Brazilië, Paraguay, El Salvador en Guatemala.**

De snelle groei van sommige van deze partijen werd bevorderd door de ontwikkeling van zeer invloedrijke kringen binnen de katholieke kerk. Onder de druk van de katholieke massas die nu eenmaal deelnemen aan sociale en nationale bevrijdingsbewegingen geven deze kringen protectionistische tradities op en werpen zich op de bestrijding van economische ongelijkheid.

Aan de zich ontwikkelende revolutionaire situatie is het te danken, dat de programmas der christen-demokratische partijen aan radikaliteit hebben gewonnen. In dit verband is wel de strijd van de Revolutionaire Sociaal-Christelijke Partij in Santo Domingo het duidelijkst: vechten voor de onafhankelijkheid van het volk aan de zijde van Caamano, al had dit zeker niet de instemming van de Kerk.

CRP-leiders in Chile en linkse leiders van de christen-demokratische partijen in Guatemala, El Salvador en Brazilië onderscheiden zich duidelijk van elkander. De houding ten opzichte van revolutionaire steun van buiten (guerrilleros) verschilt van land tot land. In Chile, Peru,, Uruguay, Argentinië en Brazilië aanvaardden vele CDP-leiders de samenwerking met communisten bij het verdedigen van demokratische vrijheden, terwijl er ook in de vakbeweging een zekere samenwerking tussen deze groeperingen te constateren valt. In de rest van Latijns- Amerika daarentegen wordt de grootste invloed uitgeoefend door leiders die nauw verbonden zijn met reaktionaire bewegingen. De leiding van de sociaal-christelijke partij in **Venezuela,** (COPEI) bijvoorbeeld ondersteunt sedert jaren de regeringspolitiek, met name in onderdrukkingsmaatregelen tegen de vooruitstrevende organisaties.

De communisten in Latijns-Amerika roepen op tot een bondgenootschap met de linkse christen-demokraten, dit blijkt uit de gevoerde verkiezingscampagne in benadering van het vraagstuk van de meeste landen. Een soepele de godsdienst verhindert de vervreemding van de katholieke massas van het linkse front, en een gezamenlijke strijd voor specifiek sociaal, economische eisen moet het bondgenootschap verstevigen. Een uitkristalliseren van deze partijen heeft zich in Latijns-Amerika nog steeds niet gemanifesteerd, de tijd zal moeten leren naar welke kant precies hun invloed zich zal wenden.

Socialistische Partijen

De vorming van een brede linkse stroming, die de voorhoede van de arbeidsklasse, de revolutionaire intellectuelen en de studenten vertegenwoordigt, is een van de belangrijkste resultaten van de groeiende revolutionaire beweging in Latijns-Amerika. In **Chile, Argentinië, Bolivia, Ecuador, Uruguay** en **Venezuela** vertegenwoordigt deze richting de meerderheid van de arbeidersklasse en aanmerkelijke delen van de urbane bevolking. De gematigde vleugel van deze richting is maatschappelijk in wezen kleinburgerlijk en engnationalistisch wat de politieke oriëntering betreft. Hij wordt vertegenwoordigd door de centristische en links-centristische elementen van de Peronistische Beweging in **Argentinië,** de Arbeiderspartij in **Brazilië,** de Nationale Revolutionaire Partij van de linkerzijde (Juan Lechin) in **Bolivia,** de Partij der Demokratische Volkskrachten, de Revolutionaire Nationalistische Partij en de linkervleugel van de Republikeinse Demokratische Unie in **Venezuela,** de Radikale Demokratische Partij in **El Salvador,** de linkerzijde in de Liberale Revolutionaire Beweging in **Colombia** en de Liberale Partij in **Honduras.** Voorts in **Chile** de groep Jonge Radikalen en de Nationale Demokratische Partij, groeperingen die zich los hebben gemaakt van de traditionalistische partijen.

De partijen en groepen die tot deze stroming behoren, staan radikale oplossingen voor van de sociaal-economische problemen van hun landen: landbouwhervormingen, nationalisatie van de buitenlandse ondernemingen en een onafhankelijke nationale politiek. De peronistische partij en de Arbeiderspartij in Argentinië, die opgericht zijn in de naoorlogse jaren, hebben een tegenstrijdige weg afgelegd. Beiden werden opgericht door politieke groeperingen, die voorstanders waren van een burgerlijk nationalisme, en hun leiders hadden geenszins de bedoeling het klassebewustzijn onder de arbeiders te bevorderen. Maar de leden die deel uitmaakten van de arbeidersklassen en vakbonden werden langzamerhand een invloedrijke faktor, zowel in de partijen als in het politieke leven in het algemeen, De massabasis van de peronistische beweging is in de laatste tijd sterk veranderd. De aanhangers van klassestrijd in Argentinië schijnen meer gehoor te vinden dan voorheen. Maar de stromingen, die de versterking van de nationaal-revolutionaire vleugel beperken, beschikken nog steeds over belangrijke invloed. De verschuiving naar links van de peronistische gelederen welke zo duidelijk werd in de verkiezingen van 1962, is door de communistische partij aangegrepen. Er kwam direct een voorstel tot het vormen van een bondgenootschap. Veel is hiervan tot heden nog niet terechtgekomen.

Revolutionair-socialisten

De opkomst van nieuwe linkse krachten, die bij benadering be-

schreven kunnen worden als een revolutionair-socialistische richting (populisten), is direct met de Cubaanse Revolutie verbonden. De meeste populisten stellen zich als uiteindelijk doel, een echte nationale onafhankelijkheid én socialisme langs revolutionaire weg. Vele partijen en groepen uit deze richting aanvaarden het marxisme als uitgangspunt. Hun sociale basis bestaat voornamelijk uit revolutionaire studenten en intellectuelen en soms leden van de middenklasse.

Evenals de eng-nationalistische partijen komen de revolutionair-demokratische groepen voort uit de revolutionaire elementen die nationale reaktionaire partijen de rug hebben toegekeerd. Tot deze groep behoren: de Links Revolutionaire Beweging en de Nationalistische Voorhoede van het Volk in **Venezuela,** de Revolutionaire Eenheidspartij in **Guatemala,** de linkse anahangers der Arbeidspartij in **Brazilië,** de Linkse Revolutionaire Beweging in **Peru,** het Socialistische Bondgenootschap van het Volk in **Costa Rica,** de Partij der Republikeinse Mobilisatie in **Nicaragua** en de Revolutiore Partij "Mayo" in **El Salvador.**

De linkse socialisten die een andere koers volgden zijn in feite niet veel verder gekomen dan de bovengenoemden. Het huidige socialisme in Latijns-Amerika heeft pas tegen 1958 gestalte gekregen. De revolutie werd toen algemeen aanvaard als middel om tot rekonstruktie van de maatschappij te komen. De invloedrijkste socialistische partij is die van **Chile,** die al sedert 1956 met de communisten samenwerkt in het Front van Volksaktie; (Alende) deze groepering heeft grote invloed in de arbeidersklasse. In Guatemala, Peru en Colombia daarentegen neigen de nieuwe linkse krachten naar sectarisme; zodat hun invloed met de dag geringer schijnt te worden.

De evolutie van Castro's Beweging van de 26ste juli heeft aangetoond dat revolutionaire stromingen in sommige gevallen de leiding op zich kunnen nemen van de anti-imperialistische en demokratische strijd en naarmate de beweging zich ontwikkelt, kan worden overgaan tot het standpunt van het revolutionair proletariaat door samenwerking met progressieve partijen van links.

Communistische Partijen.

Alle landen in Latijns-Amerika hebben een langdurige traditie van strijd. In de grotere landen werden tussen 1918 en 1925 de opgericht.

Thans neemt de Verenigde Partij van de Socialistische Revolutie van **Cuba** een bijzondere plaats in de communistische beweging van het continent. De cubaanse revolutie heeft het karakter van de latijns-amerikaanse revolutionaire beweging in een nieuw licht gesteld, met name heeft het het scherpende denken van de marxistische partijen in grote mate gestimuleerd. Zij heeft aan de ideeën over de revolutie een konkreter karakter gegeven. Dat deze groep communistische partijen in Latijns-Amerika enorm gedijen moet toegeschreven worden aan de barre ellende waarmee miljoenen op dit continent dagelijks geconfronteerd worden. De ontwikkeling van de sociale strijd in de afgelopen tien jaar, hebben de communistische partijen geconfronteerd met nieuwe problemen van strategische en tactische aard. De politieke oriëntering van de andere linkse krachten zijn gewijzigd en hebben een diepgaander en konkreter onderzoek van enkele theoretische begrippen met betrekking tot het revolutionair proces in Latijns-Amerika noodzakelijk gemaakt. Dit verklaart dan ook de zeer uiteenlopende aard van de problemen en de aandacht die thans geschonken wordt aan theoretische vraagstukken.

Tot slot willen wij de woorden aanhalen van Gilberto Vieira (uit Colombia) die de volgende factoren ziet als de belangrijkste waarmee het Latijns-Amerikaanse volk te kampen heeft bij zijn revolutionaire strijd.

A: De aktiviteiten van de twee voornaamste groeperingen, de Liberale en de Conservatieve, die al meer dan een eeuw hun invloed op de publieke opinie in Latijns-Amerika doen gelden.

B: de politieke en economische macht, die door een rijke en invloedrijke katholieke kerk wordt uitgeoefend; die het onderwijs controleert en tegenwoordig zelfs haar propagandamethoden moderniseert.

C: de dominerende positie van de grote bourgeoisie, die rijk is aan politieke ervaring en berucht om haar handigheid in de politiek te manouvreren.

D: het ontbreken van eenheid in de arbeidersbeweging en de vakverenigingen, een resultaat van scheurmakersaktiviteiten, die ijverig worden aangemoedigd en gefinancierd door de kerkelijke hierarchie en de Verenigde Staten.

E: de zwakheid van legale organisaties van het wrkende volk op het platteland, een gevolg van de onderdrukking van de vakbonden van landarbeiders en de boerenbonden door latifundisten en de hun in dienst staande overheidsorganen.

F: een leger met een behoorlijke ervaring in de anti-guerillastrijd.

Doch in Latijns-Amerika verandert de politieke situatie snel. Door de gewelddaden der regeerders is de bevolking gedwongen steeds meer tot zelfverdediging over te gaan. De preventieve oorlog, die de imperialisten de revolutionaire organisaties hebben verklaard, heeft een guerillabeweging ten gevolge gehad di zich met sprongen uitbreidt.

Ondanks de oppositie van de rechtse leiders in de vakbonden, breidt de eenheid van aktie zich onder de arbeidersklasse uit. Ook in het leger gist het overal en de wind van veranderingen heeft ook de katholieke kerk niet onberoerd gelaten.

Een conclusie onzerzijds luidt dan ook dat het pariteitssysteem, door middel waarvan de regerende klassen in Latijns-Amerika hadden gehoopt hun geschillen met de rest van de bevolking vriendschappelijk uit de weg te ruimen, om de politieke ontwikkeling voor onbepaalde tijd tegen te houden, thans een crisis doormaakt. De tegenstellingen tussen de verschillende regerende groepen en tussen de traditionele partijen worden steeds scherper. Al met al kan gezegd worden dat de situatie explosief is, immers de aard van het pariteitssysteem duldt geen enkele demokratische hervorming. Elke belangrijke verandering zal dan leiden tot een ineenstorting van het systeem.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ANGUILLA:
EEN LIEVE REVOLUTIE?

Wie met de zeilboot die de verbinding Sint Maarten-Anguilla onderhoudt, aankomt op Anguilla wordt onmiddellijk getroffen door de bijna volstrekte achterlijkheid van het eiland: er is geen behoorlijke landingssteiger zodat schepen met enige diepgang niet af kunnen meren, terwijl het zeer geringe aantal auto's voorthobbelt over uitermate slechte wegen. De landbouwgronden bieden een troosteloze, verwaarloosde aanblik en van ekonomische bedrijvigheid is niets te bespeuren.

De enige arts van Anguilla had tijdens ons bezoek aan dit eiland, Anguilla al sinds geruime tijd verlaten en de ongeveer 6000 inwoners waren aangewezen op een arts van het Franse deel van Sint Maarten, die het eiland twee maal per week bezocht.

Met wie men ook sprak, de haat tegen premier Bradshaw van St. Kitts, Nevis en tot voor kort Anguilla was algemeen en diep. Bradshaw werd beschuldigd van verregaande verwaarlozing van Anguillaanse belangen: door Anguilla was wel belasting betaald aan het centrale eiland St. Kitts, maar de inkomsten die hierdoor waren verkregen, kwamen uitsluitend ten goede aan St. Kitts. Wanneer er al enige verbeteringen waren aangebracht aan b.v. het wegennet, werden deze uitgevoerd door werklozen uit St. Kitts.

De haat tegen Bradshaw en St. Kitts had er zelfs toe geleid dat de uit St. Kitts afkomstige politiemannen van het eiland waren verjaagd, wat weer tot gevolg had dat er geen enkele kontrole bestond op binnenkomende en vertrekkende reizigers. Dit wekte onze verbazing omdat overal op de stranden groepjes mannen stonden, gereed om de verwachte invallers uit St. Kitts tegen te houden.

Het overgrote deel van de valide mannelijke bevolking bevond zich trouwens, wegens gebrek aan behoorlijke bestaansmiddelen, op omliggende eilanden als St. Maarten en St. Kitts terwijl ook velen hun boterham verdienden in de V.S. of Engeland.

Het resultaat van de Brits-Westindische konferentie te Barbados van eind juli, waar een deel van de afgevaardigden van Anguilla o.l.v. de nieuwe premier, Peter Adams, akkoord was gegaan met de eis van de afgevaardigden van de andere Britse eilandengroepen om Anguilla terug te laten keren in de drieëenheid St. Kitts-Nevis-Anguilla, wekte de woede op van het overgrote deel van de Anguillans. De belangrijkste afgevaardigde van Anguilla die het akkoord niet had ondertekend was Ronald Webster, die prompt door de in Adams teleurgestelde bevolking tot premier werd uitgeroepen.

Ronald Webster, die in een oude vrachtauto het eiland rondrijdt om zijn volk toe te spreken is een merkwaardig man: reeds kort nadat het volk van Anguilla op 12 juli j.l. door een volksstemming zijn reeds in mei aangekondigde verlangen naar onafhankelijkheid had gerealiseerd, bood Webster iedereen voor 100 dollar het staatsburgerschap van Anguilla aan.

Verder is de nieuwe premier zeer bevreesd voor zgn. "hiltonisatie" van zijn eiland, waarmee hij de grote invloed bedoelt van buitenlands kapitaal bij de vestiging van de zo zeer begeerde hotels. Hij voelt er niets voor dat het volk van Anguilla gaat bestaan uit bordenwassers en kamermeisjes en is nu op zoek naar een kapitaalkrachtige idealist die zich financieel garant stelt voor de bouw van op het toerisme ingestelde hotels, terwijl de gemaakte winst ten goede moet komen aan de bevolking.

Maar waar vindt Webster een idealist die ook nog kapitaalkrachtig is?

R.W.

KAMBIANDO KAMBIANDO KAMBIANDO KAMBIANDO

SIGFRIED ROSENDAL: Het nieuwe bestuurscollege gaat voor het volk werken, dus geen d e m o p r a t i s c h e leuzen meer.

MAX de CASTRO: Fidel is een macho, hij heeft een baard en verstand; ik ben een macho, al heb ik noch baard noch verstand.

CH. VOGES, PH. ROMER en C. CAMPMAN ZIELINSKI: In de taktiek zit de lol, sluit je aan bij je vijanden, hun vernietiging is dan verzekerd.

ART. 246 WETBOEK VAN STRAFRECHT }
ART. 472 WETBOEK VAN STRAFRECHT } Ministeriële openbare voorbehoedsmiddelen.

STICHTING BEDRIJFSVAKOPLEIDING CURACAO : De vakopleidng van Hubentud Democratico geniet de hoogste prioriteit.

COLON SUPERMARKET

Voor kwaliteit - sortering - service - prijs.

GEZELLIG WINKELEN

GRATIS SPAARZEGELS

Koning klant

szaal en Boekerij

GEEN PARKEERPROBLEMEN

Levensmiddelen
Drank
Sigaretten
Naaifournituren
Souveniers
Radio's en Cameras

Huishoudelijke artikelen
Cosmetica
Electrische artikelen
Speelgoed
Servies en glaswerk
Huishoudtextiel.

Doe Uw voordeel met **Colon koopjes v.d. week**